

Előfizetési ár:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
 A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyilt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Hirdetési díj:
 A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

805.

Zemplénmegye alispánjától.

Elnöki körlevél.

Megyei főispán ur ő méltóságának az alábbi másolatban mellékelt nyilatkozatai, az ugyanazok végén kifejezett felhíváshoz képest, s ő méltósága nevében tudomás végett közöltetnek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben 1875. évi február 5-én.

Dókus József,
 alispán.

Másolat.

10. szám.

Zemplénmegye főispánjától.

főisp.

Nagyságos királyi tanácsos megyei alispán ur!

Midőn a vezetésem alatt lévő megye 1874. évi közigazgatási állapotára visszapiantok, vizsgálódásom több irányban különböző eredményre vezet, melyet ezennel nagyságoddal és általa a megye összes tisztikarával közlök. Elismeréssel s örömmel constatálom mindenekelőtt: hogy a közigazgatás 1874-ben javulóban volt, s hogy eszerint nem csalatkoztam a megye kormányzatának átvételekor kifejezett azon reményemben, miszerint a megye érdekében a tisztikar hathatós közreműködésére számíthatok. Tartozom továbbá nagyságodnak azon nyilatkozattal is, hogy sokan azok közül, kiket a választás vagy kinevezéskor nyilvánult bizalom megyei hivatalok el látására meghitt kiváló ügybuzgalmuk és sikeres működésük által a közönség dicséretét kiérdemelték. Nem szükséges neveket fölemlítnem; azoknak, kiket a közvélemény elismerőleg kiemel, legszebb jutalmuk az önértet. De másrésztől nem titkolhatom el azon meggyőződésemet sem, hogy a megye közigazgatása sok irányban igen tetemes kívánni valót hagy fenn. Alig van közigazgatási ág, melyben ne fordulnának elő gyakorta sürgetések, sőt némelykor panaszok, nemcsak a közönség, de hatóságok részéről is; és számos alkalommal hivatalosan meg kellett győződnöm arról, hogy a közigazgatás nemcsak a művelt állam igényeitől még nagyon távol áll, de ugyszólván kerékvágásba még teljesen nem is döcczent. Távol legyen tőlem, lehetetlenséget kívánni, de hivatalbeli kötelességemet teljesítem, midőn a serény erőket elismerés által serkentem, a netalán lankadókat pedig kettőztetett ügybuzgalomra felhívom, s ezennel azon bizalmamat s várakozásomat fejezem ki: hogy a közigazgatásnak azon ágai is, melyeket tudatunk és a közvélemény megrovólag említ, jövőre is emelkedvén és javulván, elérjék azon fokot, melyet a miénkhez hasonló kedvezőtlen viszonyok daczára közönség tőlünk jogosan követeli. Fölvonom nagyságodat: miszerint jelen nyilatkozataimat tudomásul venni, és nevében a megyei tisztikarral közölni sziveskedjék. — Fogadja nagyságod kiváló tiszteletem nyilvánulását.

Kelt Budapesten, 1875. évi januárhó 26-án.

VÉCSEY SÁNDOR,
 főispán.

Az iparos-osztály anyagi, erkölcsi és politikai helyzete.

— Heyduk Ambrustól. —

III.

Midőn 1867-ik évben, a magyar nemzet hosszas politikai küzdelmei és szenvedőleges ma-

gatartásával, a kitartás, a hazaszeretet és az alkotmányosság érzetének szilárd de békés fegyvereivel, állami függetlenségét és politikai önkormányzati jogát visszaszerelte, azt hittük: hogy a XII-ik törvényezik szerint megalkotott „közös-ügy“ a legbiztosabb tömörült alap, melyre állva, tíz évi békés időköz elég lesz arra, hogy a nemzet nemcsak politikailag, hanem anyagilag is megerősödjön, kivivandhatja teljes közgazdasági függetlenségét is, és képesítve lesz, a kiegyezés által a kilátásba helyezett tíz évi politikai önrendelkezés mellett, megszerezni azon tekintélyes anyagi helyzetet is, mely őt nemcsak politikailag, de az erkölcsi fölények által megszerzett befolyás tekintetében is, mint Európa haladásának egyik tényező államát jogszerűen megilleti. Hittük, hogy önkormányzatunk függetlenítésével és politikai önrendelkezési jogaink visszaszerzésével, már rendelkezésünk alatt áll minden eszköz, melylyel hazánk anyagi emelkedését is, a korszakvetelményeknek megfelelőleg, a legkielégítőbb módon elősegíthetjük.

De e nagyreményekre jogosított politikai hitünk mellett, egészen elfeledkeztünk arról, hogy egyedül a munkának teljes érvényesítésével kifejlesztett anyagi és erkölcsi hatalom képes politikai létünket örökre biztosítani, nem pedig viszont. És így, midőn a kiegyezésnél a „hitel és pénz“ önálló rendszerének kezelését, egy idegen érdekű, kiváltságolt bank részvényeseinek markába feledünk; és midőn anyagi érdekű törekvéseinket, a már e tekintetben minden irányban és alakban tulsulyra emelkedett Ausztriával közösítettük: nem iparkodtunk magunkat megvédeni és ellátni azon menő eszközökkel, melyet mint haladni vágyó nemzetnek, már a verseny biztosításának nézetéből is, birni igen kívánatos lett volna.

Az anyagi érdekű vívmányokat nemzetünk törvényhozó testületének nagyobb része másodrendű dolognak tekintette; és a politikai önkormányzat kézhezragadása után, és az általok teremtett számos hivatalok betöltésével, meggyőződött szerzett babérain, és többé igen keveset gondolt azzal, hogy az anyagi „létfeltételek“ elhanyagolása előbb vagy utóbb, de bizonyoslag megbosszulja magát, és hogy mihamar megrázkodtatja sőt esetleg egészen is kockáztathatja azon politikai vívmányokat is, melyet e századokon által zaklatott nemzet, hosszú küzdelem és kitartás után, végre kieroszakolt. Mert, hogy D. Ditz Henrik német tudor szavaival éljek: „Csak a szellemi és anyagi hatalom ad egy népnek elég sulyt, ha az legszentebb javaiért harczra kél; mert csak a hatalmas és tekintélyes irányában vagyunk hajlandók annak kívánságait teljesíteni; a tehetetlennel úgy bánunk, mint koldussal: becsapjuk orra előtt az ajtót; nem gondolva véle, van-e joga kérni, avagy nincs.“

A magyar nemzet, mely még mindig érezte az ötvenes években rajta vert sebek utó fájdalomait, hogy az epedve várt politikai önállóságát biztosítsa: fátyolt vetett a multra és elfeledte sérelmeit. Szűz vállait oly terhekkel rakatta meg, melynek elviselhetlen sulyáról a nép nagy tömegének még csak fogalma sem volt. És midőn e terheket a jó reménység fejében önként magára szedte, mindazon emeltyüket, melyek e terheknek elviselését tűrhetőbbé, avagy könnyebbé tette volna: természetes versenyző ellenének hagyta kezei közt.

A haza politikai önérdeke nagy anyagi áldozatot követelt a nemzetől. A fellelkesült nép

meghajtá fejét a nemzeti politikai törekvések akarata előtt; csakhogy százados küzdelmeinek végcélját: teljes politikai önkormányzatát megszerezhesse. Terhes adósságokat, melyeknek létesítésénél nem folyt be, vállalt kötelezőleg magára, és a politikai vívmányok által lelkesedve, felede rendezni, biztosítani: hitelrendszerének megvizsgálhatlan anyagi jövőjét.

A következők megmutatta, hogy politikai vívmányunk mellett azonnal egy független önálló „hitel- és pénrendszer“ felállításáról is kellett volna törvényhozásunknak intézkedni; hogy ennek sulyával egyenlegbe tarthassuk önkormányzatunk szilárdságát; és hogy a külbefolyások számtalan támadásai ellenében anyagilag megerősödjön, szerzeményünket megvéddhessük. Azonban legfontosabb anyagi érdekünk „közigazdasági ügyeinknek rendezése“ függőben tartva közösítették; és kormányunk németgazdasági tevékenysége az anyagi téren oly vállalatok keresztülvitelére irányult, melyek habár egyes idegeneket soha nem reményllett dúsgazdagokká is tettek: a nemzet saját megtakarításainak elhanyagolásaival nemzetellenes töképezések anyagi szolgálójává súlyosztettek le, mely által nemcsak hogy megingatva lett a jelen, hanem anyagi s a létfeltételeket megemészítő gondokkal terheltén tűnik elő a jövő nemzedék helyzete is.

A kiegyezés tíz évet biztosított a nemzetnek, hogy ezalatt anyagi érdekeit fejlessze, hogy megerősödjék, és hogy tíz év múlva közigazdasági függetlenségét is követelhesse; de ha e kiegyezésnek valódi eredményeit bonczkés alá vesszük: aggódva nézhetünk nemzetünk munkás népének anyagi jövője elé.

Hét rövid év odajuttatott bennünket, hogy közigazdaszatunknak rémes hanyatlása általában pénz- és hitelügyi tönkrejutással fenyegeti létünket. Nem akarjuk vitatni, hogy mi és kik működtek közre e létfeltételeket megtámadó helyzet előidézésében; hanem annyi tény, hogy a nemzet nemcsak államilag, de egyedileg is óriási adósságokba sodortatott; és oly elviselhetlen magasságra emelkedett korlátolt hitelünk hanyatlásával a kamatláb, aminő a valódi „iparállamok“ történetében egészen ismeretlen.

Mig mezei gazdaságunk a föld munkásait kielégítő eredménnyel jutalmazta; és mig az emelkedő kivitel által elvakítottva, földjeinket rablógazdasággal termelésre kényszerítették: alig foglalkoztunk anyagi helyzetünk javításával. Az idegen befolyt tőkék mellett nem mutathatunk fel megtakarításokat; könnyen élve nem sejtettük a veszélyt, melyet kizsartolt földjeink és a felhők járása lassankint előkészített; sőt nem törődünk azon tévedésekkel sem, melyek közigazdasági ügyeinknek közösítése által, anyagi haladásunknak útjába tornyosultak. A pillanatnyi tömeges bevétel csalóka fénye elkápráztatta szemünket; és a maga valóságában nem engedte felismernünk rideg helyzetünket. A mezei gazdaság sokat ígérő képzelte előnye miatt, elhanyagoltatott nemzeti iparunk; sőt annak fejlesztésére, mint mellékes dologra, a kormány részéről csupán mostoha intézkedésekkel találkoztunk. Ez megtörte végre a nemzetgazdasági törekvések közti helyes arányokat; gátolta nemzeti iparunk előhaladásában; és a mi még képeletünkben számunkra megmaradt, a védezőközők hijával idegen versenyzőknek dobatott oda martalékul, akik nem is késtek saját előnyükre kiaknázni a nemzet munkaerőit és munkaeredményeit.

dor tagtárs azon örvendetes hírrel nyitá meg, hogy a nyitott ivre — csaknem mindnyájan — megyebeliek. — eddig mintegy 34-en jegyzék alá nevüket, s Bogvay Zsigmond egyleti tag azon szíves ajánlatot tevő, hogy ő kész az általa bérben tartott 12—15 ezer holdat tevő u. n. Rákóczy-gyepet az alakulandó egyesületnek versenyei megtartására átengedni s így a megalakulásnak semmi akadályja nincs.

A fentebbiek folytán a zemplénmegyei agarász-egylet alakultak jelentetett ki. Elnökül megyénk köztisztviselőiben álló veterán agarászt Vladár Kristófot, 2-od elnökéül Orosz Sándort, verseny rendezőül Bogvay Zsigmondot, jegyzőül Füzy Kálmánt választá, s az új alapszabályok elkészítésével Vladár Emilt, Füzy Kálmánt és alólírottat bizta meg.

Lenne most már nemcsak fülesekkel gazdag, de festőleg is szép, talaját tekintve pedig kitünő agarász terrenumunk; fájdalom, hogy az időnynek vége s már rég hamut hintett ősz fejére a mindig futó idő, de e feletti bánatunkban nemes szenvedélyünk azon édes reményben leljen tápot hogy néhány hó lefolyása után ismét együtt fogjuk hangoztatni vig társainkkal a hajrát! az egykor híres, ma már csak a délibábnak tanyát adó Rákóczy gyepen.

Tisztelő!

Dókus Gyula.

Levelezés.

Homonna, 1875. február 9-én.

A homonnai korcsolya-egyleti bál f. hó 8-án tartatott meg, s bár több malheure-je volt, mégis a sikerült bálók közé sorozandó. A rendezőség mindent elkövetett, hogy a vendégek meglegyenek elégedve; s hihető is, kinek sem volt panasa. Sokan maradtak el, kik utnak indultak e bálban részt venni, a rendkívüli időjárás következtében. A zenészek fele Nagymihályban rekedt az iszonyú hófúvások miatt, sőt a vaspályai közlekedés is tökéletesen megakadt. Már folyt a bál, midőn több sürgöny érkezett „a rendezőségnek a bálba“ czim alatt, melyben jelentik: hogy Bánóczig jöttek már, de itt kénytelenek vesztegelni, mivel nincs reá eset, hogy tovább menjen a vonat; Nyiregyházáról is jött ilyen sürgöny, s ezek csakugyan elmondhatják, hogy: „befújta az utat a hó“ stb.

De sebj, mulattak az elmaradtak helyett a jelenlévők, bár csak öt szál cigánylegény mellett; de a ért a jó kedv mi kívánni valót sem hagyott hátra.

Különösen kiemelendő mint e bál egyik fénypontja a füzértánc, melyben e hölgykoszorút képezték (azon sorrendben a mint ültek egymás mellett) Jánosy Istvánné (előtánczolva), Géczy Istvánné, Hodoly Elekné, gróf Sztáray Victoráné, Szirmay Pálné szül. br. Podmaniczky, Major Anna, Malonyay Ferenczné, Kádás Béláné, Antalóczy Laura, Füzesváry Györgyné, Smid Gabriella, Mándy Malvina, Hunyor Emma, Ladomérszky Mariska, Ujfalussy Emma, Farkas Gizella, Osztovcics Sándorné, Horváth Rózsa, Karácsony Mariska, s végül a hölgykoszorú két végét összecsatolta egy kifogyhatatlan jókedvű trifolium br. Barkóczy Ilona és Margit, valamint Hellner Arminné. (A többiek névsorának folytatását lásd Terebes és Bánócz között a hófúvásban). A füzértánc tartott 2 óránál tovább, s anélkül, hogy kívárta volna valaki a végét, mivel Hellner Armin, — ki különben ritkítja párját e téren — oly találatos s otthonos könnyűséggel rendezte a táncot, hogy a közönség minden lépten új és új figurákkal volt meglepve s kellemes érdeklődésben tartva.

A bál egy szünni nem akaró lelkes csárdással végződött 7 órákor s a vendégek távoztak jó kedvvel, meglepéssel s azon gondolattal, hogy szobban

Azután hirtelen egy kis üveget vett elő, s reszkető ujjakkal nyitotta azt fel: méreg volt benne.

Még egynehány fájdalmas szót rebegett ajka:

— Kedves kis Elemérem! szegény árva gyermekem! mégcsak csókot sem rakhatok utoljára piczi kis ajkaidra. . .

Féleszmélettel tördelé tovább:

— Nem szabad téged látnom még egyszer; nem volna akkor erőm meghalni. Pedig meg kell halnom, . . . meg fogok halni. Nem élhetek tovább, még te éretted sem. . . Szerencsésebb léssz te, ha én nem élek: akkor nem láthatsz engem boldogtalannak; mert az én boldogtalanságom neked fájna, igen fájna. . .

Aranka arca egészen átszellemült, s valami tulvilági ihlettség ült arra. A kis üveget mind közelebb emelte ajkához. Midőn már alig egy ujjnyira volt az, pillantásai mág egyszer az asztalon levő levélre estek. Sikoltva kapta azt fel, s a György nevét csókjaival borította el.

— Ez is meg fog bocsátani. . . Igen, igen, hisz ő nemes szívű! . . . Életemben tiszta voltam előtte. . . halálatom. . . oh azt is meg fogja ő érteni. . .

Ismét emelte az üveget, s már éppen szivni

is sikerülhetett volna a bál, ha be nem fujja az utat a hó. De hiába! a korcsolya-egylet csak a jeget bírja meghódítani, a hó halálos eilensége, mely ez alkalommal használhatlan jégre vitte a rendezőséget.

Malonyay Gyula,

A nagyméltóságú m. kir. belügyminisztérium 1874. évi júniushó 9-én 22886. szám alatt kelt intézményével engedélyezett

A tokaj-hegyaljai kerületi iparosok egyesületének

alapszabályai.

[Vége.]

VIII. Az egyesület szakosztály és választmányi üléseiről.

21. §. A szakosztályok bizottsága annyszor amennyiszor a szakosztály érdekében szükségesnek mutatkozik, az osztály elnökének összehívására ülést tarthat.

Ezen szakosztályi ülések az iparszakmák, a közigazdaság és a közművelődés érdekében a „tokaj-hegyaljai iparos kerület“ különböző helyein tartandók, azon beosztással, a mint ezt a szakosztályok érdekei kívánják és a mint azt az osztályok saját körükben elhatározták.

A szakosztályi ülések azonban megtartásuk előtt három nappal az egyesület kerületi elnökénél bejelentendők. Hogy az elnök azon üléseken mint hallgató tag megjelenhessen, avagy magát képviseltesse és az által magának a kerület ipar, társadalmi és közművelődési mozgalmi és fejlődéséről kellő tudomást vehessen.

A szakosztályi ülések jegyzőkönyvei részletes jelentéstétel mellett, a kerületi ipar és borászat érdekében készitendő statisztikai kimutatások pontos elkészíthetése végett, az ülés után legfőlebb nyolcz napon belől, a kerületi titkárhoz beküldendők.

22. §. Az egyesület kerületi elnökeit, jegyző és pénztárnokait, a 84 bizottsági tagok, továbbá az egyesület működő tisztviselőit minden év január 15. április 15. július 15. és október 15-ére, mint rendes választmányi elnöke, a hét szakosztálynak megtartásának határidejére, összehívni köteles.

Tárgyai ezen választmányi üléseknek mindazon ügyek fölötti intézkedések, melyek ezen alapszabályok IV. és V. cimeit alatt elősorolva vannak továbbá a VI. czim 8. §. b.) pontja szerinti kijelölés, végre a választmányi tagok által teendő és az egyesület javát célzó indítványok fölötti tanácskozomány, valamint azoknak szavazott utjání eldöntése.

A választmányi üléseiben hozott határozatok az egyesület elnöke és tisztviselői által azonnal végrehajtandók.

Sürgető esetekben, avagy ha azt a választmányának legalább 15 tagja kíváná, köteles az elnök a kijelölt rendes időn kívül is, a választmányt rendkívüli ülés tartására összehívni.

Határozathozatalra megkivántató, hogy az üléseken a kerületi elnök és titkáron kívül a választmányának legalább 25 tagja jelen legyen. Azon esetben, ha a megjelentek ezen számot meg nem ütnek, 15 napi határidőn belől új választmányi ülés hívandó összes. mely ülésben a megjelent tagok, tekintet nélkül az elmaradottakra, a kitűzött tárgyak fölött jogérvényesen határoznak.

A választmány maga állapítja meg ügyrendjét és üléseinek tárgyalási menetét. És jegyzőkönyveit az elnök és titkáron kívül még kebeiből kiküldött három tag által is hitelesített.

23. §. Az egyesület folyó ügyeinek kezelésére, elintézésére, de leginkább ellenőrzésére, a választmány

akarta a rögtöni halált, midőn az ajtó gyorsan fel pattant.

Egy siko, s Aranka ajultan esett össze. A nagy sietségben elfeledkezett bezárkózni.

A belépő Bálint volt, ki előtt azonnal egyszerre világos lett minden. Gyorsan segítség után futott s a nő néhány perc múlva eszméletre jött.

— Mit akartál szerencsétlen? — szólalt meg a rút férfi.

Aranka fájdalmasan mosolygott, mintha azt mondaná: s még kérdezheted? Megölni magamat, hogy megmeneküljek tőled, ki már félig meggyilkolál.

Bálint ezután szólanul vette kezébe a Györgynek címzett levelet, melyet elrejteni nem volt Arankának ideje, s gondolkodás nélkül felszakítva kezdé azt olvasni.

A nő minden erejét összeszedte s felugrott fekhelyéről, hogy a levelet kiragadja Bálint kezéből: nem sikerült az.

A legény átfutva a sorokat, sokáig merőn nézett a leányra, miközben arca elárulta, hogy nagy dolgokat forgat elméjében. Soh'sem nézett még így ki.

üléseiből az elnök, titkár és a három számvevőhöz két választmányi tagot küld ki, kik az egyesület ügyvezetését a választmányi ülések időszakai között, jelentéstétel kötelezettsége mellett ellenőrizni hivatottak.

IX. Az egyesület közgyűléseiről.

24. §. Az egyesület tagjai minden évben egyszer és pedig a husvétii szünnapok alatt rendes, azonkívül pedig a hányszor szükségesnek mutatkozik, rendkívüli közgyűlést tartanak. Amelyre az elnök az egyesületnek minden egyes tagját 30 nappal a közgyűlés megtartása előtt és pedig meghívó-jegyek által, melyeken a napirend tárgyai is világosan kiteendő, meghívja.

Azon esetben, ha a közgyűlésen legalább 100 tag meg nem jelennek, és így a határozathozatalra megkivántató szám jelen nem volna: egy újabb közgyűlésre 15 napi határidőn belől az összehívás ismétlődő, mely újabb közgyűlésen a megjelent tagok, tekintet nélkül az elmaradottakra, az első alkalommal kitűzött tárgyak felett jogérvényesen határozhatnak.

A közgyűlésen a tárgyalások sorrend szerint folytattnak, melyen minden tag, ki szólni kíván, magát előlegesen följegyeztetni tartozik. A szavazás rendszerint a föltett kérdésre, ha csak 10 tag személyes kérdésekben az ellenkezőt nem kívánja „igen“ vagy „nem“ szócskák által nyilvánosan történik. Szavazategyenlőség esetében az elnök is szavaz, amidőn is hozzájárulása által az egyik vagy másik indítványt határozattá emeli.

25. §. A közgyűlés ügyköréhez tartozik:

- a) a kerületi elnökök, tisztviselők és számvevők megválasztása;
- b) az egyesület jövedelmei és kiadásainak megvizsgálása és annak folytán a számvevők véleményeinek meghallgatása után, a pénztárnok föloldozása vagy elmarasztalása;
- c) az évi költségvetés megállapítása;
- d) a választmányi ülések által hozott határozatok mikénti végrehajtásának megvizsgálása;
- e) a választmány által a VI. czim 8. §. b.) pontja szerinti kijelölt tiszteletbeli tagoknak megválasztása;
- f) az egyesület tagjai által tett indítványok és javaslatok megvitatása és azok foganatosítása fölötti intézkedés;
- g) az alapszabályok időszertinti átvizsgálása és annak a kor követelményeihez mért átvaltozása avagy javítása. Mely módosítások különben a mindenkori jóváhagyás végett, az illető nagyméltóságú magyar királyi minisztériumhoz fölterjesztendők;
- h) a hűtlen, vagy az egyesület érdekei ellen működő elnökök és tisztviselők letétele;
- i) az egyesület és a kerület érdekében az alapszabályok IV. és V. cimeit szerinti nagyobb-mérvű vállalkozásoknak kezdeményezése, alapítása, alap- és kezelési szabályainak szerkesztése és azok feletti intézkedés, hogy azok a nagyméltóságú m. királyi minisztérium jóváhagyása végett felterjesztessenek;
- k) az egyesület feloszlása vagy más egyesületbei olvadása iránti határozathozatal, mely felosztási határozat az egyesületi vagyon feletti intézkedéssel együtt jóváhagyás végett a nagyméltóságú magyar királyi illetékes minisztériumhoz közgyűlésileg fölterjesztendő;

Ezekből kifolyólag a közgyűlés jegyzőkönyve az elnökön és a titkáron kívül még közgyűlésileg kiküldött három tag által aláírandó és hitelesítendő.

X. Az egyesület tartamáról.

26. §. Az egyesület tartama határozatlan időre szól; ha azonban a fejlődő kor viszonyai úgy ala-

Aranka reszkette bánta a férfira, remegve vizsgálta arcvonásait; szerette volna gondolatait ellesni. S midőn az sokáig nem szólt semmit, oda borult lábához s könyezve mondá:

— Oh miért nem engedél meghalni? Oh hagyj bevenni a mérget — hisz oly sokat szenvedtem már. Légy irántam könyörületes. Engedd, hogy meghalhassak!

Bálint még mindig szólanul nézett reá, azután ép szeméből egy nehéz könycsepp gördült alá, majd szeliden fogta meg kezét, s eddig soha nem tapasztalt fájdalmas érzéssel szóló hozzá:

— Aranka! Isten és ember előtt szabad vagy. . . Esküszöm, hogy keserű pillanatot ez életben többé soha nem szerzek számodra! . . .

Az előttünk érzéketlennek ismert vad férfi ezen szavaiban oly sok lemondás s őszinte fájdalom tükröződött, hogy a nő sirva fakadt lábainál: meg-sajnálta azt, kit eddig csak gyűlölni tudott.

Bálint zsebébe tette a méregtartalmú üvegecskét s a Györgynek irt levelet, s egyhangu léptekkel méregette a szoba hosszát.

[Folytatása következik.]

